

nordisk socialpolitisk Møde, et Socialministermøde her i Sommer, udarbejdede vi i Socialministeriet en Oversigt over, hvad de vigtigste socialpolitiske Love havde kostet det sidste Aar, da man har saadanne Regnskaber, at man kan foretage en virkelig Udregning og en virkelig Sammenligning baade over Statens og Kommunens og de forsikredes eller de private Bidragydernes Udgifter. Jeg tror, det vil være godt, at disse Tal faar en videre Udbredelse end i denne Oversigt, der ganske vist blev omdelt til Deltagerne i det nordiske interparlamentariske Møde, som altsaa kender den, men maaske ikke kendes af alle de ærede Rigsdagsmedlemmer.

Tager man nu de 9 virkelig betydende socialpolitiske Love — og ved socialpolitiske Udgifter forstaaer jeg naturligvis ikke alle mulige Udgifter til Hospitaler, til Aandssvageforsorg og Sindssygevaesen, som vi har haft saa langt tilbage som fra Enevældens Tid, og som vedrører alle Befolkningsklasser, men jeg forstaaer ved socialpolitisk Lovgivning ganske naturligt den Lovgivning, der er kommet frem her i Landet med den begyndende Arbejderbevægelse, og som blev drøftet i store Arbejderkommissioner i Midten af 70erne og Midten af 80erne og begyndte at give sig praktisk Udslag omkring 1890. Deri havde det ærede Medlem Hr. Martin Hansen fuldkommen Ret efter min Mening, naar han vendte sig imod Ordføreren for det konservative Folkeparti, der ligesom saa mange Konservative i disse Tider har en vis Tilbøjelighed til at sige, at den socialpolitiske Lovgivning her i Landet med dens „enorme“ Udgifter stammer fra Systemskiftet, fra 1901, og dermed er Frugten af Parlamentarismen og en Følge af Demokratiet. Dette er jo ganske urigtigt. Nej, Mærkeaaet er ikke 1901, men 1891, da vi fik Alderdomsunderstøttelsesloven, 1892, da vi fik Sygekasseloven, og 1897, da vi fik den første Ulykkesforsikringslov. Det er i Virkeligheden de 3 første store Mærkepæle, og saa fortsætter man videre frem.

Det var under Højreministerier, de første endda under det provisoriske Ministerium, denne Lovgivning begyndte, og jeg forstaaer egentlig ikke, at de Konservative er saa stærkt interesserede i at fastslaa, at de ikke har det allermindste med den sidste Menneskealders socialpolitiske Love at gøre. Der var en Tid, da de roste sig af den, da de ligefrem søgte at konkurrere med os om, hvem der vilde gøre mest for Arbejderne. Men nu kommer de under et

Tryk, men jeg tror — jeg skal komme dertil om et Øjeblik —, det er under et meget midlertidigt Tryk, af en vis Panikstemning, et vist Skattetryk paa visse Klasser, en vis Skatteborgeropinion, og fordømmer denne socialpolitiske Lovgivning, som de tidligere har rost sig af at have været stærkt medvirkende til; de slaar en Streg over, de vil tilintetgøre Navne, som ikke hører til de daarligste konservative her i Landet. Jeg skal blot nævne Navne som Ingerslev, Bramsen, Poul Rasmusen, L. V. Birek — alle disse Navne kastes i Brokkassen, men de var medvirkende, ja, de konkurrerede med Venstre og med Socialdemokratiet om at fremme den socialpolitiske Lovgivning her i Danmark.

Hvad nu Udgifterne til den sociale Lovgivning angaar, kostede Sygekasseloven i 1924 Staten 12,9 Mill. Kr., Kommunerne 1 Mill. Kr., de forsikrede selv 26,5 Mill. Kr., i alt 40,4 Mill. Kr. Man ser, at Befolkningen selv, de forsikrede Sygekassemedlemmer selv, betaler det dobbelte af, hvad Stat og Kommune betaler tilsammen. Saa stærk er Selvhjælpen. Ulykkesforsikringsloven koster Staten 0,6 Mill. Kr., Arbejdsgiverne 10,6 Mill. Kr., tilsammen 11,2 Mill. Kr. Invalideforsikringen koster Staten 2,9 Mill. Kr., Kommunerne 2,2 Mill. Kr., de forsikrede selv 6,6 Mill. Kr. — det er ikke nogen lille Sum, det er jo igennem Sygekasserne — og Arbejdsgiverne 4,3 Mill. Kr., altsaa en Sum, der er mindre, end hvad de forsikrede selv yder, tilsammen 16 Mill. Kr. Aldersrenteloven, den, der medfører de største Udgifter, koster Staten 40,7 Mill. Kr., Kommunerne 33,4 Mill. Kr., i alt 74,1 Mill. Kr.

Arbejdsløshedsforsikringen kostede Staten 6,2 Mill. Kr., Kommunerne 4,9 Mill. Kr., de forsikrede selv 11,4 Mill. Kr., tilsammen 22,5 Mill. Kr. Altsaa de forsikrede selv betaler her igen mere, end Stat og Kommune betaler tilsammen, det er Arbejderne selv, der yder en større Selvhjælp paa dette Omraade, end Stat og Kommune tilsammen yder dem i offentlig Støtte. Saa kommer ganske vist den ekstraordinære Arbejdsløshedsunderstøttelse, der koster Staten 2,3 Mill. Kr., Kommunerne 1,7 Mill. Kr., de forsikrede selv 0,1 Mill. Kr., Arbejdsgiverne 4,9 Mill. Kr., tilsammen 9 Mill. Kr. Enkebørn koster Staten 1,2 Mill. Kr., Kommunerne 1,2 Mill. Kr., tilsammen 2,4 Mill. Kr. Hjelpekassehjælpen kostede Staten 0,8 Mill. Kr. og Kommunerne 5,7 Mill. Kr., tilsammen 6,5 Mill. Kr. Den offentlige Hjælp uden Fattighjælps Virkning — i og for sig en noget uheldig Ordning, men dog